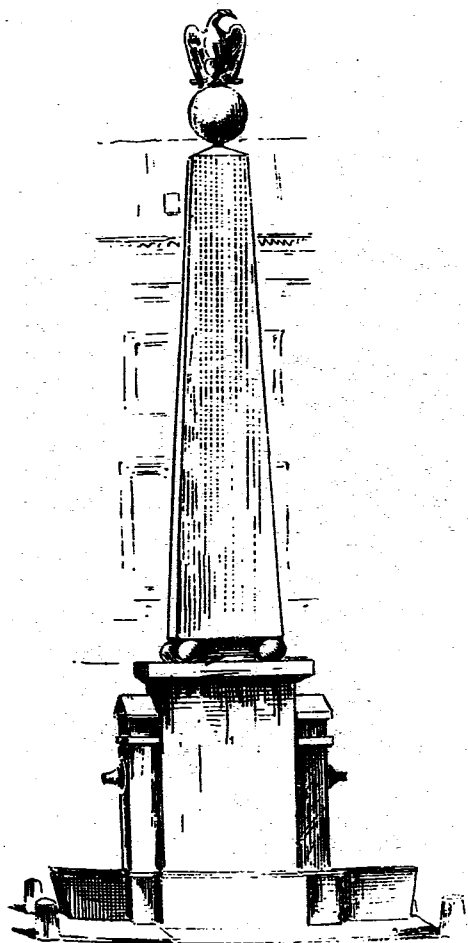

INVENTAIRE ARCHEOLOGIQUE - FICHE Nr. 108

Op 6 januari 1899 stelde Prosper Claeys in de Franse taal, in de rubriek "Burgerlijke Bouwwerken - Zandberg - XIXe eeuw (1810)" een fiche op over

DE POMP OP DE ZANDBERG

De pomp die zich heden op de Zandberg bevindt dateert van 1810. Ze ver-ving een oudere pomp zoals blijkt uit de titel van de aanbesteding der wer-ken : "Inschrijving voor de werken van herbouw en van het monument op de Zandberg."

De tekening die de fiche illustreerde.

De bouw werd toegewezen aan Joseph Lefranc, steenhouwer, Wijngaardstraat, voor de som van 5.900 fr. Zijn concurrent was Voituron, steenhouwer bij het Belfort, wiens bestek 5.935 fr. beliep.

De tekeningen werden gemaakt door de stadsarchitect Pierre De Broe. De adelaar die de obelisk bekroont is het werk van de Gentse beeldhouwer Charles van Ophem. Meer een behendige man van de praktijk dan een echte artiest, nam hij deel aan verschillende tentoonstellingen van het begin van deze eeuw. Van Ophem is eveneens de auteur van de twee arenden die vroeger de Kortrijkse Poort bekroonden en die nu het ingangshek van een landhuis in St-Denijs-Westrem versieren.

Het monument is in hardsteen van Ecaussines. Volgens het plan, gedeponereerd in het Stadsarchief, meet het 9,50 m. vanaf de grond tot aan het uiteinde van de adelaar; 3,30 m. voor de basis; 5,40 m. voor de obelisk en de bol;

De Pomp op de Zandberg. Foto Stadsarchief

0,80 m. voor de arend die er bovenop staat.

Deze architecturale souvenir van het Napoleontisch tijdperk is het enig publiek monument bekroond met de keizerlijke adelaar dat nog bestaat in Gent.

Cf. Stadsarchief, G.85 1 - Atlas van Gent, Stadsbibliotheek, CXII. - F. De Potter, *Gent*, t. V, p. 594

DE KAZERNE OP DE KATTENBERG. NU DE "LEOPOLD" *

Zoals we in de inleiding hebben gezien werden militairen in vroegere tijden, meestal bij de burgerbevolking ondergebracht, met alle gevolgen van dien.

Op 23 april 1677 werd Gent, nog maar eens, door de Fransen bezet, nu onder het bevel van de Zonnekoning Lodewijk XIV.

De voortdurende aanvoer van troepen was in maart 1678 zo erg geworden dat men de toestand niet meer meester was. Er diende kwartier gezocht voor "derthien battalons infanterie (10.000 man, sic) waervan de acht syn gheloogeert, alle moghelick devoir gedaen sal worden omme promptelick te logieren de resterende vyfe maeckende vier duysent mannen". (1)

Het Schepencollege stak spoed achter dit "logieren" aangezien de bevelvoerende maarschalk, één stuiver per in openlucht slapende soldaat vorderde. Ook Lodewijk XIV wilde een eind zien komen aan deze wantoestand die de discipline niet bevorderde en eiste kazernen.

In het nauw gedreven vatten de stadsvaderen besprekingen aan. Vooraleer bestek te maken nodigden ze de bouwheer van de Kortrijkse kazernen uit om zijn "modelle voor te leggen, de welcke veel minder prys sullen comen te becostighen daertoe gheconsidireert de groote schaersheyte van ghelde". (2)

Op 11 mei werden 30.000 gulden uitgetrokken voor "het maecken van casernen ende andere noodighe wercken". (3)

Om tegemoet te komen aan de benarde toestand waarin de stadskas zich bevond stond de koning toe een belasting te heffen op de verhuring van huizen, op stoeterijen en molens. Het geïnde geld mocht alleen gebruikt wor-

* Het eerste artikel in deze reeks verscheen in "Ghendtsche Tydinghen. 1985. Nr. 4."